

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

Din 20—
Din 10—
Din 5—
Din 1—

Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

mali oglasi do 9 petih vrst a Din 1-50
večji inserati od 10 petih vrst naprej a Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petih vrst a Din 3—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. v hiši „Ekonom“.

Našim zvestim in vztrajnim idejnim borcem.

Se nikdar tako, kakor v zadnjem času ni butalo ob vas razburkano valovje, ni jurišalo na vas besno krdelec nahajajoče se na potaplajoči barki. — Za vsako ceno bi vas hoteli imeti na prevrtani ladji.

Čast in ponos vam, ki v železni disciplini dosledno odbijate naskoke vseh sovražnikov kmetijske misli. Sramota in zaničevanje onim, ki bi v tem boju omahovali ali celo podlegli! Naša čila armada ni velika, šteje le 11.000 mož, toda dovolj je močna, da odbije vse napade in ohrani svoj zeleni prapor neomadeževan. Ore vendar za našo sveto idejo, za naš pošten program!

Dežela je glavni vir naše fizične, gospodarske in moralne sile in zato je naša prva dolžnost, da povzdignemo deželo na višjo kulturno stopnjo. Skrbeti hočemo, da se deželi čimprej in v čim popolnejši meri nudijo sredstva in se stvorijo vse potrebne ustanove za krepak gospodarski in kulturni razvoj. Zaradi tega hočemo, da bodo zainteresirane široke kmetijske mase na politični vladi in da bodo v vladi sodelovale, ker je potem bo vlada opta na gospodarsko vladno narodo in le taka politična vlada se zamore vzdržati trajno. S tem bo padla iskra prave odkritosrčne ljubezni do domovine med široke plasti naroda, se bo razgorela v plamen, ki bo trajno plamtel. Taka domovinska ljubezen je možna le tedaj, ako bo naša država urejena tako, da bo v njej svobodno in neovirano odločevala ljudska volja v vseh ljudskih zadevah bodisi političnega ali gospodarskega značaja. To je istinita demokracija, vse drugo pa je laždemokracija.

Ta naš program pa naziva »Slovenski Narod« in demokratski agitatorji kmečki separatizem. To ni separatizem nego v resnici le prava demokracija. Ono pa, kar megleno sanjari »Slovenski Narod«, pa ni nič drugega ko meščanski absolutizem zakrknjenih, ozkosrčnih reakcionarcev. Ta list napenja, odkar so ga kupili velebankirji posebnega kova, vse svoje mladinske sile, da bi vam, v borbi preizkušenim čuvarjem demokracije, to je napredne kmečke misli zamazal na debelo oči, da bi vas prevaril z reakcionarno takozvano napredno »laždemokracijo«.

Dragi tovariši, bodite globoko uverjeni, da bi izginil zadnji sled naprednosti in demokracije, ako bi propadla naša misel. Kmet, obrtnik in delavec, vsi trije bi postali v istem hipu zopet uboga zaničevana para, vredna le tofko, da sme meščanski reakcionarni gospodi pokloniti ob času volitev svoje kroglice, sicer pa bodo v očeh te napredne gospode neumna, podla, manjvredna masa.

Zato vas pravočasno opozarjamo, omahljivci, ki bi morda naselili sladkim, omamljivim besedam plačanih agitatorjev pod krinko naprednega bloka, da prej vse to dobro in globoko premislite!

Narod kmečki, le ti zamoreš združen, složen rešiti zavoženo državo brezvestne korupcije in prepodit iz nje meglo in zmedo. Le v zvezi s pravimi, iskrenimi brati srbskimi in hrvatskimi kmeti zamoreš doseči pravo, resnično, edinstveno državo, kjer bo vladalo blagostanje in zadovoljnost. To je naš odkritosrčen odgovor »Jutru«, »Slovenskem Narodu« in njihovim številnim mastno plačanim priganjačem, katerega jim ob vsaki priliki, ko vas nadlegujejo, odločno zalučajte v obraz!

Kaj je z 20 odstotnimi odtegljaji?

Ko so se žigosali bankovci, se je vsakomur odtegnilo 20 odstotkov kot nekakšno posojilo državi. Dasi je bil za marsikoga ta odteglaj težak udarec, vendar so ljudje radi dali, vsaj so znali, da mlada država rabi denar in da odtegnjen denar ni izgubljen in da bo povrnen.

Minili so meseci in meseci, pa o odtegljajih ni bilo ne duha ne sluha. Bili so sicer na vladi v tem času tudi naši ljudje, ki so dobro znali, da se ljudstvo ne more odreči izplačilu odtegljajev, toda gospodje se vseeno niso zganili in stvar je zaspala. Zgodilo se je to tedaj, ko so bili v Beogradu naši klerikalci še vsegamo gočni in to bodi tu ugotovljeno.

Prišle so volitve leta 1920 in te volitve so vnovič dvignile vprašanje 20 odstotnih odtegljajev. Kot prava ljudska stranka se je naša stranka za to vprašanje seveda takoj resno pobrigala in dosegla tudi važne uspehe. Pričeli so se izdelovati po finančnih delegacijah konsignacije o odtegnjenem denarju in doseženo je bilo celo to, da se je stavila v proračun za l. 1922-23 potrebna vsota za izplačilo vseh odtegljajev do zneskov v višini 1000 kron. Slovenija bi na ta način dobila kakih 80 milijonov kron. Kar je moglo 8 poslancev glede 20 odstotnih odtegljajev doseči, to je bilo doseženo in vlada je na izplačilo pristala in s proračunom je skupščina dovolila potreben kredit.

Toda koncem leta 1922. je koalicijska vlada padla in ker ni demokratski finančni minister dr. Kumanudi skrbel za izplačilo v proračunu določenih vsot, ni bil proračun izvršen, je bil gažen zakon. Kumanudijev naslednik bi seveda vseeno moral izplačilo odtegljajev izvršiti. Radikalna vlada pa je imela seveda vse druge skrbi ko pa izplačilo 20 odstotnih odtegljajev. In čeprav je za volitve in druge neupravičene namene potrošila 1200 milijonov dinarjev, vendar ni imela denarja, da bi izvršila izplačilo odtegljajev, v kar je bila zavezana.

Po volitvah se je mogla radikalna stranka vzdržati na vladi le, če ji priskočijo druge stranke na pomoč. Kot glavna podpornica radikalne stranke se je tedaj izkazala naša klerikalna stranka. Ker je bila radikalna stranka v veliki zadregi, je morala dovoliti razne koncesije, samo da se je mogla vzdržati. Naši klerikalci so to neprimerno radikalne stranke tudi izrabili in v Zagrebu sklenili dne 15. aprila z radikali pakt, po katerem so se obe stranki zavezali, da si pomagata in si zato izgovorile razne ugodnosti.

Na delo za „Kmetijski list“!

Ob zatonu leta je naša dolžnost, da izpregovorimo tudi par iskrenih besed za naš list. Ne zato, da bi hvallili sebe in da bi poveljevali svoje delo, temveč da opomnimo vse, ki so dovolj ponosni, da ne trpe nad seboj nobenega drugega ko lastnega gospodstva, da zahtevamo od vseh, ki so borci za zmago kmetijske misli da izvrše svojo dolžnost.

Glasilo kmetijske misli, njen bojni prapor je »Kmetijski list« in zato je dolžnost vsakogar, ki je pristaš kmetijske misli, da je naročnik »Kmetijskega lista«, da je njegov odločen in neomejen prijatelj.

Ob novem letu se obnavljajo naročnine. Tovariši, Vaša dolžnost je, Vaša naloga je, da zraste ob novem letu število naročnikov na »Kmetijski list« tako zelo, da ne bo kmetijske hiše in ne obrtniške delavnice, kjer ne bi bilo »Kmetijskega lista«.

Znano je, da je tedaj klerikalna stranka ljudske interese popolnoma zatajila in da je zahtevala samo strankarske in koritarske stvari, da pa ni niti z besedico omenila gospodarskih potreb ljudstva. Tako je tudi popolnoma prezrla ljudsko zahtevo po izplačilu 20 odstotnih odtegljajev, pa čeprav je bil tedaj za to zahtevo najbolj ugoden čas.

Če je mogla naša klerikalna stranka glasovati za 1200 milijonov dinarjev naknadnih kreditov, potem mislimo da bi tudi radikalna stranka mogla glasovati za 20 milijonov dinarjev, kolikor bi znašala izplačila 20 odstotnih odtegljajev za Slovenijo.

Toda klerikalni poslanci niso ganili niti s prstom in posledica tega je, da tudi v letošnjem proračunu ni niti fika za izplačilo 20 odstotnih odtegljajev.

Slovesno je vlada obljubila, da bo odtegljaje povrnila, prav neslovesno je to svojo obljubo snedla.

Slovesno je obljubila SLS, da se bo borila za koristi ljudstva, prav neslovesno je SLS to svojo obljubo snedla.

Toda vlada in SLS se motita, če mislita, da je ljudstvo pozabilo na obljube.

Ljudstvo hoče, da je red v deželi, da vlada pravica, da beseda dana, vez velja in zato zahteva izplačilo 20 odstotnih odtegljajev. Ne zahteva tega ljudstvo samo zaradi sebe, temveč je prvi vrsti zaradi države same.

Kakor je brez kredita trgovec, ki ne plačuje svojih obveznosti, tako je brez kredita država, ki ne plačuje svojih posojil. Naša valuta ni padala in padala na zadnjem mestu tudi zato, ker ni vlada držala svoje besede.

Današnji vladni mogotci pravijo, da teh 20 odstotnih odtegljajev ni treba plačati, ker je ljudstvo to že prebolelo, ker so se ljudje že privadili misli, da tega denarja nikoli videli ne bodo.

Naravnost škandal je, da je tak nazor sploh mogoč. Ali je mar država bankerotna, da ne bi mogla izplačati svojih obveznosti? Ali se mar ne zapravljajo na drugi strani milijoni in milijoni? Ne, 20 odstotni odtegljaji se morajo plačati!

Slovenija je posodila državi pri žigosanju bankovcev 20 odstotkov. Ta denar mora dobiti Slovenija nazaj in od te zahteve slovenski narod ne more in ne bo odnehal.

Hočemo, da je red v državi in zato se naj dolgovci vračajo, zlasti pa dolgovci najbednejšim, kajti tudi tem je bilo odtrgano.

Dobroto vlad bomo sodili tudi po izplačilu 20 odstotnih odtegljajev.

Številka »Kmetijskega lista« posvečena edinole kmetijski misli in blagostanju podeželskega ljudstva in da ni »Kmetijski list« nikdar poznal nad seboj drugega gospodarja ko ljudske in Božje volje.

Na to zaslug »Kmetijskega lista« smo ponosni mi in je ponosen vsak pravi pristaš kmetijske misli in zato je njegova dolžnost tem večja, da stori vse, kar je v njegovi moči za razširjenje in za napredek »Kmetijskega lista«.

Tovariši! Naše glavno in najvažnejše orožje je »Kmetijski list«, pa tudi eno najbolj učinkovitih. Koliko zmagovitih bojev je že prestal »Kmetijski list« in kdor se je spuščal z njim v boj, je moral pred silo njegovih argumentov utihniti.

Toda naj je »Kmetijski list« še tako izpolnjeval svojo nalogo, — proti številnim časopisom nasprotnih strank ni mogel vedno nastopati ta-

ko, kakor bi bilo treba. Stvarno nemogoče je, da bi mogel »Kmetijski list« kot tednik zavrtniti vse izmišljotine in vse klevete nasprotnih dnevnikov, da se na tednike niti ne oziramo.

Interes kmetijske misli zahteva zato, da posvetimo vso pažnjo našemu listu, da delamo za naš tiskovni sklad!

Geslo vseh pravih borcev za zmago kmetijske misli mora biti, da moramo prihodnje leto »Kmetijski list« razširiti, da more biti kos vsem svojim nasprotnikom.

Delajte zato za naš tisk in kot čebele marljivo nabirajte za naš tiskovni sklad!

Mi s svoje strani pa se bomo trudili, da bomo zboljšano vsebino upravičili Vaš trud, da bo nam vsem »Kmetijski list« v zabavo, ponos in bodrilo.

Na delo za »Kmetijski list«!

Protestni shod v Mariboru.

Po Ljubljani je govoril tudi Maribor. Niso bile ulice tako napolnjene, ko v Ljubljani, ker se je protestni shod vršil na delavnik, a oni, ki so napolnili Gamberovo dvorano, so bili možje korenitega značaja, skušeni po letih in delih, možje, katerim še ni zamrl ponos, kateri so s svojo udeležbo pokazali, da še niso zamrli kmetijski gospodarji, ki znajo in hočejo nastopiti za svoje pravice in ki se znajo za nje tudi boriti.

S prvim javnim nastopom v trdnjavi »Straže« in »Slov. gospodarja« moramo biti prav zadovoljni. Prebit je led! Tudi štajerski kmet se je zopet vzdrnil ter izpregledal! Videl in spoznal je, da je njegovo mesto samo v stanovski Samostojni Kmetijski Stranki. Najboljši možje Slovenskih gor, Dravskega polja, Savinjske doline, zelene Pohorja, hribovite Koroške ter Prekmurske ravnine so se zbrali, da dajo duška svojim čustvom, da v zadnji uri opomnijo beograjsko poročilo in njih hlapce — Korošca in drugove — pred nesrečno gospodarsko politiko, ki tira našega kmeta in obrtnika v prepad.

Na dan narodnega praznika ujedinjenja so se zbrali sivolasi možje — kmetje in obrtniki, da ta dan proslavijo najsveteneje s tem, da, kakor je tov. Džamonja omenil, protestirajo proti onim, ki rušijo temelje ujedinjenja, ki pretvarjajo naš jugoslovanski raj v pekel. Dobro uspeši shod so vsi udeleženci zapustili s trdno voljo, širiti od sosedo do sosedo, od hiše do hiše spoznanje, da je moč in rešitev edino le v nas samih!

Ob pol 11. uri je otvoril predsednik SKS za mariborsko oblast tov. Lipovšek protestni shod s pozdravom in željo, da bi si vsi udeleženci zapisali v srce besede tov. govornikov. Nato je podal besedo

tov. Puclju.

ki je po frenetičnem aplavzu v kratkem a jednatem govoru razkril najhujše rane na našem narodnem telesu. Imamo napako, da ne znamo ločiti gospodarstva od upravitelja, države od vlade. Velika rak rana je nadalje dejstvo, da stranke nikoli nimajo pred očmi koristi javnosti, temveč samo koristi strank, oziroma korita poedinih voditeljev. Zabavlja se vseporek čez Srbe, ne da bi poznali vir sedanjih težkih bremen, ki nam jih nalaga sedanja vlada beograjskih porodic s pomočjo Turkov, Nemcev in v prvi vrsti s Koroščevo pomočjo.

Pravi vzrok sedanjim bremenom nam je iskati pri nas samih. Leta 1918 so šli iz Slovenije v Beograd zastopniki treh strank. SKS še takrat ni bilo. Ni jih izbral narod, izvolili so se sami. Pred svojim odhodom niti vprašali niso ljudstva, kako naj izgleda hiša, v kateri hočemo živeti. To jim je bila postranska stvar. Glavno je bilo, da se je dr. Korošec vsedel na podpredsedniški stolec, sprem-

lievalci njegovi pa na ministrske stolčke.

In takrat je podpisal dr. Korošec pooblastilni zakon, s katerim je dal beograjski poročilo pooblastilo, da ostanejo v Sloveniji vsi davki po starih avstrijskih zakonih, da sme Beograd še nove davke skleniti. Tu je iskati začetka nezadovoljnosti in centralizma! Najžejši davek plačujemo z dohodnino in rayno z dohodnino smo Slovenci in Dalmatinci najbolj krivično pritisnjeni, ker jo plačujemo samo mi. Pooblastilni zakon bi smel g. Korošec podpisati le s pridržkom, da velja isti le za par let, potem pa se morajo davčna bremena izjednačiti po vsej državi. Dalje bi moral tedaj zahtevati g. Korošec, da ostane ves denar, ki ga plačujemo v obliki dohodnine, doma v Sloveniji.

Toda ničesar od tega ni storil g. Korošec, temveč je izročil Beogradu celo avtonomno premoženje bivše Kranjske in Štajerske. Na mehkem podpredsedniškem stolu je bil dr. Korošec dvoletni hujši centralist kakor Srbi sami.

Dve leti se je bil boj v privremem predstavništvu pod vodstvom Koroščevim samo za volilni zakon, katerega so skušali tako prikrojiti, da bi zamogle le gotove stranke obdržati moč v rokah. Gospodarskih vprašani se ni reševalo, denar je padal, rastla je draginja in s tem nezadovoljstvo ljudstva.

G. Korošec, oče centralizma in odiranja, je po dveh letih spoznal, da ne more iti tako dalje, da je v nevarnosti njegov podpredsedniški stolec, da zrubi on in njegova stranka. Potreboval je slepila za priprosto ljudstvo, ki bi napolnjevalo njegovo skrinjico s kroglicami. Iz tega vzroka se je nato nakrat pri Korošču rodila misel o avtonomiji, ka-

Občni zbor SKS

bo v soboto, 22. decembra v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnikstva o svojem delovanju in o delovanju obeh okrožnih odborov.
2. Poročilo tajništva.
3. Poročilo odsekov.
4. Obračun za pretečeno in proračun za prihodnje poslovno leto.
5. Volitev načelnika in podnačelnika stranke.
6. Volitev članov v glavni izvrševalni odbor.
7. Volitev članov v okrožna odbora.
8. Volitev blagajnika in dveh računskih preglednikov.
9. Slučajnosti.

Poverilnice za delegate prejmejo vse krajevne organizacije pravočasno.

Ivan Pipan, načelnik.

politike in zborovalci so opetovano z ogorčenimi medklici proti klerikalcem prekinili tov. Ureka. Burno so zahtevali od posl. Kranjca, da pokaže sad svojih obljub.

Klerikalni izgovori.

Posl. Kranjc ni mogel na to odgovoriti, temveč se je samo izgovarjal, da jih je Radič potegnil. Izgovarjal se je dalje, da so stavili velike in številne zahteve, da pa jih v Beogradu nihče ne vpoštevajo, da jih je premalo, vsled česar niso mogli doseči ničesar.

Obračun tov. Ureka.

Tedaj je povzel zopet besedo tov. Urek in predložil posl. Kranjcu, kako šteje njihov klub 24 poslancev, njihovi listi pa venomer pišejo, kako da je vsega kriv edin in samcat Pucelj. (Vihar na veselost med zborovalci.)

V zadregi je nato dejal posl. Kranjc, da je odšel tov. Pucelj pri glasovanju o vojaškem zakonu iz skupščine in da se tako ni vedelo, ali je Pucelj za ali proti zakonu.

Tov. Urek: »Ali je Pucelj v skupščini kaj govoril o vojaškem zakonu?«

Kranjc: »Da.«

Urek: »Kolikokrat?«

Kranjc: »Menda trikrat.«

Urek: »Ali je govoril za ali proti?«

Kranjc: »Seveda proti.« Velikanski smeh je nato poučil posl. Kranjca, kako da ga je polomil.

Urek vpraša dalje: Ali je tudi od vaših poslancev govoril vsak trikrat proti vojaškemu zakonu?«

Kranjc: »Ne, ker tega ne dovoli poslovnik.«

Urek: »Tako torej. Ali za Pucija poslovnik ne velja?«

Splošen smeh je dvignil blamažo posl. Kranjca.

Tov. Urek je nato naštel posl. Kranjcu klerikalne grehe ter zlasti poudarjal laži in klevete, ki so jih dan na dan prinašali klerikalni listi o samostojnih poslancih.

Kako nesramne laži so razširjali, danes pa morajo sami priznati, da so lagali. Vsega so bili krivi naši poslanci, danes pa vidi ljudstvo, da ne dosežete vi niti desetine tega, kar smo dosegli mi. Izgovor, da vas je samo 24 ne drži.

Nas je bilo 8 proti 411 poslancem, na vsakega našega poslanca je prišlo 51 drugih. In vendar smo bili po vašem vsega krivi. Toda kljub svojemu majhnemu številu smo vendarle dosegli, da se skozi dve leti ni povišal kmetu noben davek.

Vas pa je z Bunjevci 24 proti 288 in na vsakega od vas pride samo 12 nasprotnih poslancev in pri tem štejemo vaše zaveznike Radiča in Spahovce kot vaše nasprotnike. S svojimi zavezniki pa imate za seboj več kot tretjino skupščine, več ko radikalni klub.

Kljub temu pa niste odvrnili od ljudstva niti enega bremena ter dosegli samo to, da bodo duhovniki vstopili v vojsko kot oficirji, dočim vsi drugi kot redovi in pa to, da so bile draginske doklade izplačane duhovnikom tudi za nazaj.

Posl. Kranjc se je hotel izgovarjati s tem, češ da ni on ničesar obljubil, temveč da so obljubljali samo njegovi tovariši.

Toda tudi ta izgovor ni držal in tov. Urek je v zaključnem govoru pozval ljudstvo, da povsod zahteva take stvarne debate med nasprotniki, kakor je bila današnja.

Z glasnim pritrevanjem se je ljudstvo pridružilo Urekovim besedam in shod je bil končan.

Ubogi predsednik Podvinski pa je debelo gledal, ko se je shod tako slabo končal za klerikalce in v svoji zmedenosti ga je pozabil celo zaključiti, da se shod torej še vedno vrši na njegovem domu v Jeremijadi o polomu shoda.

Končno pa naj priznamo še, da je posl. Kranjc v splošnem dostojno govoril in da je zagrešil samo par netočnosti.

Tovariši! Resnico je treba dognati, zato poslušajte obsejati zvona in obsejati tistega, ki se boji besede nasprotnika. Kdor pravi, samo mene poslušaj, samo moje liste čitaj, ta se resnice boji, ta laže, ta je kulukar!

Nečuvven napad na avtonomijo naših občin.

Pred kratkim je bila obveščena javnost, da pripravlja vlada nov zakon o naših občinah ter da je že izdelan načrt zakona za avtonomne občine, to je za Ljubljano, Maribor, Ptuj, Celje itd. Načrt tega zakona je izdelalo ministrstvo za izenačenje zakonov. Ta načrt je prišel slučajno v roke zastopnikov avtonomnih občin, kar pomeni veliko srečo za naše občine.

Dostikrat smo že imeli priliko, da smo se prepričali, da kujejo v Beogradu v ministrstvih zakone, ki so tako nesmiselno sestavljeni, da ne odgovarjajo niti našim najprimitivnejšim razmeram ter pobijajo vse ostale obstoječe zakone, s katerimi so v ostrem nasprotju. Ta način pripravljanja novih zakonov nam jasno priča, da se vrši reorganizacija naše uprave brez vsakega načrta, da se navadno začne tam, kjer bi se moralo končati. Razven tega se vrši vse tako tajinstveno v pisarnah posameznih referentov, da se nikdar ne povpraša mero-dajne faktorje kako oni sodijo o tej ali oni stvari. Najbolj žalostno dejstvo pri celoti stvari pa je to, da referenti, ki sestavljajo nove zakone, niti ne poznajo razmer v vseh pokrajinah, kar povzroča največje nepravilnosti in gospodarsko škodo.

Kako brezmiselnost se ustvarjajo novi zakoni nam najbolj priča najnovejši načrt zakona o samoupravnih občinah, ki je klasičen dokaz, kako reakcionarne nazore ima vlada. Obstaja velika nevarnost, da bo kljub temu, ta zakon čepav v malo bolj omiljeni obliki, tudi sprejet. S tem pa je dana resna nevarnost, da bo sličen zakon sprejet tudi za vse ostale občine, kar bi pomenilo politično smrt naših občin, ki bi prišle popolnoma v odvisnost slučajno vladajoče stranke.

Načrt zakona o samoupravnih občinah je razdeljen v 10 poglavij. Posamezna poglavja se ponavljajo večkrat, toda samo v drugi obliki. V zakonu je tudi vmešan volilni red za občine. Vse zakon je sestavljen iz vseh mogočih starih zakonov, iz katerih so ukradeni posamezni oddelki in dostikrat celo posamezni paragrafi. Pogrešamo v zakonu enotnosti in gotovih načel, ki jih mora imeti vsak zakon. Iz celoga načrta se vidi, da je šlo sestavljalca zakona samo zato, da je nekaj napisal in da je dosti paragrafov.

V nekaterih poglavjih je n. pr. postavljeno načelo popolnoma svobodne občine, takoj v drugem poglavju je pa to vse skupaj podrl ter postavil občino pod najhujšo policijsko državno kontrolo. Take nesmiselnosti se pojavljajo v celotnem zakonu. V drugem poglavju govori zakon o prebivalstvu občine. To poglavje je tako zmešano, da se človek ne more iz njega spoznati. Zakonodajalec bi rad postavil neka načela o pripadnosti k občini, meša pa ene z drugim, če slednjič že sam ne spozna iz te kolobocije. Volilni red ostaja isti kakor je bil doslej. Uveljavlja se pa tudi v tem načrtu skrajna reakcionaren nazor, da državni uradniki ne smejo biti člani mestne uprave. Značilna je tudi določitev § 18., da ne smejo biti člani obč. sveta isti čas mestni dobavitelji, kar bi se sicer dalo deloma razumeti. Značilen je § 63., ki pravi, da določa delokrog občine kot državnega organa posebni državni zakon. Samostojen delokrog občine je v § 62. taksativno naštet. Ministrstvo notranjih del ima pravico razpustiti občin. svet in v teku treh mesecev razpisati nove volitve. Nikjer ni nobene določbe, kdaj se to zgodi itd. Zupana voli občinski svet ter se mora

predložiti zapisnik o izvolitvi župana ministrstvu za notranja dela. Ako je potrebna potrditev, ni nikjer omenjeno. Za poslovanje magistrata je odgovoren župan in kakor je razvidno iz poznejših paragrafov tudi vsak uradnik za svoj referat.

Na čelu mestne uprave stoji veliki župan. Tega imenuje kralj na predlog ministrstva notranjih del. Veliki župan je politični predstavnik vlade ter je odgovoren direktno in edino ministrstvu. Veliki župan izvršuje nadzorstvo nad občino ter ima nalogo, da vsako leto najmanj dvakrat pregleda delo magistrata. Župan se mora pokoravati njegovim odredkam ter ima celo pravico, da sme sam sklicati sejo občinskega sveta in ji predsedovati. To so vse naloge, ki jih daje zakon temu velikemu županu. Značilno je, da je veliki župan v celotnem zakonu omenjen samo v šestem poglavju v osmih paragrafi, medtem, ko je za vse drugo delo odgovoren župan ministru za notranja dela, ki je pravi rabelj teh občin ter mu daje zakon celo nalogo, da mora sestavljati obrazce za inventar posameznih občin, ki mu morajo predlagati te seznime za pregled.

Ta nečuvvena institucija velikega župana pri občinah se je zamogla roditi samo v glavi največjega reakcionarnega policijskega uradnika. Veliki župan bi bil po načrtu zakona samo nekaka strankarska kontrola nad občino ter bi bilo to mesto čisto partijska sinekura (korito).

Proti temu načrtu in proti temu napadu na avtonomijo občin moramo kar naodločneje protestirati. Ako je to mogoče izvršiti pri velikih avtonomnih občinah, potem bodo postavili za podelitve občine posebne pandurje, ki bodo nadzirali delo županov. Zato morajo vse občine brez razlike odločno protestirati proti temu načrtu, in to dokler je še čas, kajti imamo že žalostne izkušnje, da se pri nas sprejemajo zakoni preko noči.

Zelo značilno je v načrtu poglavje o mestnih financah. Načrt določa taksativno, katere postavke sme sprejeti obč. odbor v proračun. Odbor proračun se mora predložiti v potrdilo ministru financ. Ta sme po zakonu brez vsakega dovoljenja občinskega sveta črtati v proračunu dovoljene postavke in vstaviti nove, kakor se pač njemu zdi. Na ta način je vsako delo občinskega odbora brezmiselnost ter je izročeno občinski premoženje v roke ene partije, kateri pripada finančni minister.

Podobnih policijskih ustanov mrgoli v načrtu. Vsled česar je nujno potrebno največja pazljivost, da se nam ne vtihotapi zakon v narodni skupščini.

* To moramo storiti temu bolj, ker je znano, da radikali silno radi pobirajo iz italijanske zakonodaje stvari, ki jim diše. V Italiji imajo n. pr. uvedene za občine posebne okrajne komisarije. Ti imajo vrhovno nadzorstvo v petih do šestih občinah. Te komisarije morajo vzdrževati občine same in sicer morajo plačati mesečno občino po 200 do 300 lir, tako da dobi tak komisar, ki je itak samo za korupcijo, po 4000 do 7200 dinarjev mesečno.

Kongres Saveza jugoslov. student-skih zemljoradnič-kih klubova.

V poslednjem času je zavzel agrarni pokret med akademsko omladino na vseh naših visokih šolah jak razmah. Agrarni klubi na univerzah v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, kakor tudi na pravni fakulteti v Subotici so spoznali naloge, ki jih naša inteligenca ne vrši. — da rabimo način izražanja kol. Oniča v zadnji številki »Kmetijskega lista« — in se zato iztrgali iz objema degeneriranosti. Lansko leto strnili so se v enotno falango, združili se v Savez jugoslovenskih studentskih zemljoradničkih klubova, svesti si težke naloge, ki jim jo agrarni pokret nalaga kot narodovi inteligenci.

Da svoje delo uspešno nadaljuje, sklical je Savez J. S. Z. K. kongres vseh

akademičnih agrarnih klubov Jugoslavije v Ljubljano. Udeležili so se ga glavni trije člani Saveza, to so akademski agrarni klubi iz Beograda, Zagreba in Ljubljane, ki so poslali na kongres svoje delegate.

Od tega kongresa naše akademske omladine se je mnogo pričakovalo, kajti dane so mu bile tudi težke programatične naloge v rešitev. Prepričani smo, da je marsikdo bil med njimi samimi, ki ni veroval v popoln uspeh kongresa, ker si ni bil gotov one ogromne idejne sile, ki se je tako sijajno izkazala in manifestirala brez izjeme pri vseh delegatih na kongresu. Kdor se je udeležil tega kongresa, ta bo mirnim srcem zrl na nadaljni razvoj razmer v naši državi vedoč, da ima naš narod še vedno ljudi, ki zanj še niso zgubljeni.

17. novembra bi je dan končnoveljavni odločilni potez v agrarnem pokretu naše omladine, ki bodo prav gotovo v kratkem odločale tudi v našem javnem življenju.

Po poročilu Saveznega glavnega odbora o celokupnem delovanju jugoslovenske agrarne omladine v preteklem letu, konstatiramo morali samo eno dejstvo: da si je naš pokret postavil trdno in zdravo bazo, da je premagal začetne težkoče in da se nahaja danes v polnem delu, ki mu že vidno nudi uspehe.

Sledili so referati vseh treh klubov, v katerih je bil podan tudi ves material za večurno nad vse stvarno debato. Na prvem mestu je bila »ideologija agrarizma«, tej je sledila razprava »o notranji ureditvi Jugoslavije« in »o socialnem pravu«, referati ljubljanskega kluba »Nijava«. Zagreb je izčrpan podal »Našo taktiko« in Beograd je dopolnil ta referat z »dolžnostmi zemljoradničke omladine v dolgem pokretu«. Temeljita je bila debata, mestoma zelo ostra, preprežena s potrebno kritiko, ki se ne oзира niti na levo niti na desno, s kritiko, ki ne pozna ne Petra ne Pavla. Uspeh debate pa je bil — kakor skoro pri vseh ukrepih — soglasno naziranje, soglasen sklep.

Ob četrti na 14. uro prekinil je predsednik zborovanje, da so zamogli delegati vsaj v naglici zavrtiti kosilo, kajti ob 14. se je zborovanje že nadaljevalo.

Na podlagi dosedanjega programa Saveza razvila se je nato debata o našem programu, debata, o kateri lahko trdimo, da je dosegel v njej kongres svoj višek. Udeležili so se vsi delegati, podarili je bilo toliko misli, toliko za in protigovorečih razlogov, da je bilo to vprašanje po tri in pol urni razpravi tako temeljito predelano in razjasnjeno, da so se delegati z lahkoto odločili za končno izjavo, ki je naša tozadavna izjava v resoluciji, katere povdarja: da stoji kongres Saveza J. S. Z. K. na stališču, da se naša zadruga država mora urediti na federativni osnovi.

S tem je bila glavna naloga kongresa rešena. Sledila je še debata o stvortvi Glavnega Saveza celokupne jugoslovenske agrarne omladine in debata o Saveznih pravilih, na kar se je kongres odločil, da preloži sedež Saveza J. S. Z. K. za tekoče leto v Ljubljano, smatrajoč tukajšnji Akademski agrarni klub »Nijava« za najsposobnejšega, da prevzame vodstvo Saveza v svoje roke.

Končno je kongres sklenil, da se vrši prihodnje leto kongres Saveza v Beogradu in odposlal brzojavne pozdrave bivšemu bolgarskemu ministru Obovu in češkoslovaškemu ministrskemu predsedniku Švehli kot reprezentantom bolgarskega oziroma češkega agrarnega pokreta.

Ob 20. uri je priredil Agrarni klub »Nijava« na čast udeležencem kongresa družaben večer, ki so se ga poleg akademikov udeležili tudi starejši borci agrarne ideje in njeni prijatelji. Z zadovoljenjem, katerega so jim nudili doseženi uspehi, vrnilo so se delegati iz Beograda in Zagreba domov, da se z novimi močmi poprimejo velikega dela, svesti si končne velike zmage agrarnega pokreta.

Še ena klerikalna laž.

»Slovenec« poroča v svojem poročilu iz Beograda o kmetijskem proračunu za Slovenijo, da je gosp. poslanec dr. Kulovec protestiral proti redukciji uradniških mest pri oddelku za kmetijstvo, češ, če se bo gornja redukcija izvedla da bodo vsi uradniki in nameščenci s svojimi rodbinami postavljeni na cesto in naj se za to zahvalijo načelnika oddelka za kmetijstvo gosp. Sancinu, ki da je predlagal redukcijo in njegovemu šefu, gosp. Puciju.

Kaj je na tem resnice?

Iz verodostojnega vira smo izvedeli, da je moral kmetijski oddelek vsled striktnega naloga ministrstva za poljoprivredo in vode predlagati 10 odstotkov od celokupnega uradništva za redukcijo. Od 25 uradnikov bi moralo priti v poštev. Faktično je pa bilo brisanih samo 11 nezasedenih mest ter 10 uradnikov reduciranih oziroma penzioniranih. Izmed 10 reduciranih uradnikov je šest ne- oženjenih (žalibog izmed teh 5 odličnih naših pristašev) mladih živinozdravnikov, ki so šele pred kratkim nastopili službo in ki bodo najbolj lahko kot strokovnjaki in samci začasno prenesli redukcijo. Izmed oženjenih je eden penzioniran z 20 leti službe in brez otrok (bivši nem- čur), eden z enim otrokom, ki je sam pred redukcijo iskal in našel privatno službo in eden s tremi otroci, o katerem je boljše, da ne govorimo.

Res je pa baje, da je bil nek praktični čebelar reduciran, in to mož, ki živi kot jako dober posestnik na lastnem domu in ki je dobival plačo kot vsak drug uradnik za to, da je doma boljše izhajal in imel letno par predavanj o čebelarstvu. Če bo potrebno bomo pa o tem še več govorili. Čujemo, da je še en tak čebelarski strokovnjak, — ki vživa lepo plačo, ki ga ni skoraj nikdar v uradu in ki nabira klerikalni med za se in za druge.

Res je, da je bil tudi 1 sluga pri oddelku reduciran — ali samo pri oddelku, ker ta sluga je bil drugod sprejet v službo. Klerikalni poverjeniki so imeli pač preveč slug na razpolago.

In tudi 3 strokovni poljedelski učitelji so bili reducirani pravi lažnjivi dr. Kulovec! Tri prazna učiteljska mesta so bila reducirana in sicer namenjena za ustanovitev kmetijskih šol v Prekmurju in na Gorenjskem, katerih ustanovitvi delajo klerikalci največje zapreke (vidi Klekl—Prekmurje).

Znaite pa, da se bodo gornje kmetijske šole vzlic našemu nasprotovanju ustanovile in tudi potrebna učiteljska mesta zasedla, ko bo čas za to.

Tudi lažnivi »Domoljub« brusi svoj umazan jezik, češ, namesto, da bi samostojneži vse storili, da bi se razvoj kmetijstva v Sloveniji čim bolj pospešil in dvignil, kar pa je brez strokovnjakov nemogoče, delajo baš nasprotno; še tisto nekaj denarja, kar nam bi ga sicer pripadlo, samostojneži odklanjajo.

Lažnjivci znaite, da je bilo od kar je na čelu oddelka za kmetijstvo strokovnjak Sancin ustanovljenih nič manj nego 42 novih mest, oziroma na novo sprejetih v državno službo 35 strokovnjakov. To so številke, ki nekaj povedo.

Srednja kmetijska šola v Mariboru je ustanovljena in že deluje, kmetijske šole na Gorenjskem in v Prekmurju so odobrene. Sirarska in mle-karska šola v Bohinju in čebelarska šola so odobrene.

FRANC RAVOLI:

Vsak je sam svoje sreče kovač ali kako povečam svoje dohodke, se osam-svojim in pridobim premoženje.

(Ponatis prepovedan.)

IV. Varčevanje, skoparenje.

Za gospodarski uspeh ne zadostuje samo, da nemurno delaš, ampak moraš biti tudi varčen. Ker že neki naravni nagon sili človeka k trošenju, le seveda za varčevanje treba trdne volje in precej samozatajevanja, pa tudi več ali manj izobrazbe mora imeti, kdor hoče pametno varčevati. Varčen človek si že ob majhnem zaslužku dela prihranke na ta način, da zmanjša izdatke ali pa poveča dohodke tako, da lahko del dohodkov dene na stran (Zun).

Varčevati je treba v vsem vedno in povsod. Začni varčevati že pri žveplenkah! pravi narod. Pazni na obleko, da jo lahko dalje časa nosiš, ne meji po nepotrebnem prevelikega stanovanja in

varčuj posebno pri izdatkih za alkoholne pijače in za tobak.¹

Trošji od dohodkov samo toliko, da si poleg prihrankov v kritje izrednih izdatkov (na pr. za bolezen) še kaj prihraniš.

¹ Dasi je dokazano, da tobak in alkohol, če ju ne uživaš zelo zmerno, močno škodujeta, dasi je dognano, da imajo stariši pijanci največ napol ali popolnoma be-bastih otrok, dasi vemo, da si pijanec nakopile razne bolezni in da stori v pljanosti dejanja, ki jih potem ob-žaluje, ko se stremze, gre pri nas vendar vedno več denarja za alkoholne pijače in za tobak. Koliko bi se dalo prihraniti od tega denarja in koliko lepega, dobrega in koristnega napraviti s temi prihranki!

V Zedinjenih državah, v Finski in v Norveški je točenje alkoholnih pijač celo prepovedano. Zato si ljudje tam veliko prihranijo in njih blagostanje raste od dne do dne.

Marsikdo mi utegne ugovarjati, češ, piti in kaditi je užitek in življenje brez užitka nima nobene vrednosti. Res je, toda ti užitki, zlasti če so pretirani, škodujejo duhu in telesu in potemtakem tudi človeški pridobit-nosti. Saj je vse polno drugih užtkov, ki koristijo člo-veku, ker ga izobrazujejo, povečavajo njegovo odločnost in pospešujejo pridobitnost. Francoski pisatelj Gide pravi: »Dobre knjige, izprehodi, potovanja in nekatere zabave

Preden izdaš denar, preudari:

1. ali je izdatek res potreben, t. i. kupi samo to, brez česar ne moreš prebiti;
2. ali je izdatek gospodarski, t. i. ali dobiš proti-vrednost za izdani denar;
3. ali ustreza izdatek tvojim gospodarskim raz-meram, t. i. ali je kupljeni predmet primeren tvojemu stanu in tvojim dohodkom.

Prihranjeni denar ti donaja obresti in množi glavnicu. S prihranki dobiš izpodbudo k delu, od-praviš slepo služnost, povečaš čut samostojnosti in ojačiš svoj značaj, kar je pogoj za gospodarski na-predek. S prihranki si povečaš tudi svoj ugled in niso samo dovoljeni, ampak celo priporočljivi izdatki. To je pravzaprav plodonosno nalaganje, in sicer najboljše nalaganje doblin, ker zvišuje vrednost človeka in nje-govo pridobitnost. Sploh je uživanje relativen pojem; nekateri uživa, če popiva in prepeva, drugi, če igra karte, tretji, če varčuje, četrti, če čita itd. Res pa je, da človek tem bolj hrani in da zna tem pametneje už-vati življenje, čim bolj je izobražen in čim starejši je.

Dokler ne iztrebiš s korenino predsodka, da spa-dajo alkoholne pijače k užtku in k življenjskim po-trebnostim, toliko časa ne moreš postaviti trdnega tel-melja svojemu gospodarskemu napredku.

veljavo, ker ljudstvo rado sodi človeka po pre-moženju, saj »človek toliko velja, kar plača«, pravi Prešeren.

Čim več si si prihranil, tolikanj laže se posvetiš izobrazbi in tolikanj bolj si neodvisen, zakaj »varč-nost je hči razumnosti, sestra zmernosti in mati svobode«.

Pazi pri tem, da ne postaneš skopuh. Varče-vanje naj ne bo pretirano, ampak sorazmerno in preudarno. Če je pretirano, je škodljivo. Zato ne skopari pri hrani, pri stanovanju in pri obleki tako, da bi trpelo zdravje. Skrb za zdravje in za druge kulturne potrebe (dobre knjige in časopise) niso torej samo dovoljeni, ampak celo priporočljivi iz-datki (Zun).

Kaj ti pomaga priskoparjeni denar, če pa oboliš, ker si nisi privoščil zadosti hrane ali pa zdravega stanovanja? Bolezen ti potem požre vse prihranke in velikokrat še več.

Ni dober gospodar, kdor malo izda, a živi bedno življenje v zanemarnem stanovanju brez kulturnih pripomočkov. Gospodar, ki hoče biti varčen in napreden, se trudi, da krije z razpoložli-vimi sredstvi čim največ življenjskih potreb in da si poveča dohodke tako, da lahko gospodarsko in kulturno napreduje.

(Nadaljevanje sledi.)

Pravi borec za zmago kmetske misli je samo tisti, ki podredi lastne interese skupni stvari.

»Slovenčev« vzdihovanje je torej samo ogabna laž in še grša hinavščina.

Naj povemo našim kulukarjem še eno.

Ko je bil tov. Pucelj minister, je prejel Kmetijska družba milijone kron podpore. Odkar pa je s kulukarsko pomočjo postavljena radikalna vlada, pa ni prejela Kmetijska družba niti desetine te vsote.

Taka je resnica!

Klerikalci o naprednem bloku.

Na dan narodnega ujedinenja je priobčil »Slovenec« uvodnik o koncentraciji naprednih sil. V tem članku trdi »Slovenec«, da je glavna naloga sedanje dobe, da odpravi upravne napake, da je vprašanje centralizma, avtonomije in federalizma stranskega pomena in da je napredni blok, sloneč samo na boju proti klerikalizmu negativni in napačen, ker ni v današnji dobi čas za kulturni boj. — Najprej naj ugotovimo, da je s tem člankom »Slovenec« celotno zatajil vso svojo dosedanje politiko. Mi smo bili tisti, ki smo kot prvi trdili, da je za ljudstvo najvažnejše gospodarsko delo in potem šele razne državnopravne teorije, zlasti še, ko je naš upravni aparat tako slab, da ni zmožen uveljaviti dobro niti ene državnopravne teorije. Končno je torej tudi »Slovenec« pricapljal za nami.

Splošno smo mnenja, da je vsaka stvar slaba, ki jo hvali »Slovenec« in da je nasprotno na vsaki stvari, ki jo napada »Slovenec«, nekaj dobrega. Vsled te izkušnje bi morali pravzaprav biti za napredni blok, ker ga »Slovenec« napada. Toda zdi se nam, da moramo v tem vprašanju narediti izjemo, zakaj »Slovenec« piše natančno to, kar smo mi svoječasno že pisali. Prehajamo vedno bolj in bolj iz dobe državnopravne teorije v dobo gospodarskega dela, s tem pa tudi v dobo stanovske politike. Napredni blok pa s tem dejstvom noče računati in zato je v svojem temlju zgrozen.

Proti izvajanju »Slovenca« piše mladinci »Slov. Naroda«, ki namenoma podčrtava postransko misel ter pravi, da se ne bori proti klerikalizmu iz kulturnih ozirih, temveč zato, ker so današnji klerikalci proti državi. Argument je tako slab, da bi od mladinov pričakovali boljše. Po argumentaciji mladinov bi izgubil namreč napredni blok ves zmisel, če bi klerikalci vstopili v vlado. Očitati vladni stranki protidržavnost je pač težko, ko pa more spraviti ona z obznanom vse opONENTE na ričet.

Izvajanja »Slovenskega Naroda« pa so sicer zelo dragoceno priznanje, ker potrjujejo to, kar smo mi vedno trdili in kar se je pri kancelarparagrafu tudi lepo izkazalo, da ni namreč mladinom toliko za naprednost, ko pa za mandate. Vsa politika mladinov obstoji namreč v tem, kako bi si s slepmiženjem z naprednim blokom zasigurali par mandator.

Klerikalci z avtonomijo, demokrati z naprednim blokom! Bratci bi si v resnici lahko podali roko, ker vredni so si eden drugega.

Katastrofalne povodnji.

Vsled dolgotrajnega deževja in hitrega tavanja snega so vse reke in potoki tako silno narasli, da prihajajo iz vseh strani obupožalostna poročila o velikanskih povodnjih. Zlasti hudo prizadeti so gorski kraji, kjer so razsajale silno narasle reke z vse uničujočo silo. Vesti o povodnjih prihajajo iz vseh delov države, toda najhujše sta prizadeti Slovenija in pa Hrvaška ob Savi. Povodnji so povsodi tako velike, da tudi stari ljudje ne pomnijo enakih. Obupne vesti o pogubonosni sili povodnji prihajajo tudi iz Italije.

Katastrofalno so začele naraščati reke in potoki v četrtek, ko so pričeli izstopati iz svojih bregov. V petek in v soboto je voda povsodi silno naraščala in šele v soboto popoldne so pričele prihajati prve vesti o padanju vode.

Toda vso nedeljo je bil položaj še silno kritičen in v Podsedu je bila še Sava 4 metre in 19 cm nad normalo. Bati se je bilo najhujšega, če bi voda samo nekoliko še narasla. Toda k sreči se je v petek zjasnilo in v nedeljo je prihajala že od povsodi vesela vest, da vode padajo.

Gorenjska.

V Sloveniji so bili od povodnji skoraj najbolj prizadeti gorenjski kraji ob Savi. Bohinj je bil ves preplavljen, vsi mostovi so podrti, vsa pota pod vodo, da je bil Bohinj popolnoma odrezan od sveta. Strašno pa je tudi divjala podkorenska Sava. Pri Hrušici je odnesla Sava dva mosta ter so vsi kraji težko prizadeti. Pri Podnartu je Sava razdrila železniško progo in se je mogel vršiti osebni promet samo s prestopom.

panjem. Proga ne bo tu še teden dni popravljena. Pri Kranju je prišla voda do železniške postaje. Kuraltu ter lesni družbi je odnesla tu voda ogromne množine lesa. Silno je tudi narasla Korka in preplavila popolnoma elektrarno, da je bil Kranj brez luči. Novo grajena tovarna za suhno pri Kranju je bila vsa pod vodo. Škoda pa vseeno ni tu velika.

Pri izlivu močno narasle Sore pri Medvodah je nastalo velikansko jezero. Divje penete se Sava nosi s seboj hloče, izruvana drevesa in druge predmete. Ravno vsled tega pa niso mogli kljubovati mostovi. Na Gorenjskem sta ostala cela menda samo dva neželjezniška mostova, oni pri Kranju in oni pri Radovljici.

Most pri Radovljici so rešili z življenjsko nevarnostjo tesarji, ki so na mostu prežagali hloče, ki so se nakopile ob kozah.

Od Ljubljane dalje.

V Št. Vidu pri Ljubljani je bila preplavljena elektrarna. Vse občine so bile zato brez luči. Strašna slika razdejanja se nudi očem od Št. Jakoba ob Savi naprej. Tu so streljali od vode ogroženi prebivalci na pomoč. Človeških žrtev ni bilo. Zalog je bil silno ogrožen in le z največjim naporom orožnikov, vojakov in posameznikov je bilo mogoče preprečiti človeške žrtve. Ves Zalog je bil eno jezero, iz katerega so molele posamezne hiše. Neka kmetica je hotela rešiti prešiče, pa je pri tem sama utonila.

Od Zaloga dalje je narasla divja Sava ko valetok. Železniška proga je bila že na več krajih ogrožena. Kako velika je bila Sava, se vidi iz tega, da je segala do litjskega železniškega mostu. Leseni most pri Litiji je bil skoraj ves v vodi, pa je zmogovito kluboval vodi. Vlaki so vozili z največjo previdnostjo.

Kamniška Bistrica

je enako silno narasla in prestopila bregove. Na mnogih krajih je voda vdrila v hiše. Silno so narasli vsi njeni pritoki. Tuhinjska dolina je pod vodo. Veliko škodo povzroča tudi Radomlja. Promet na državnih cestah je bil na več krajih nemogoč. Most pri Beričevem je Bistrica odnesla.

Od Zidanega mosta naprej.

Čim dalje proti vzhodu, tem bolj je narasla Sava. Železniški promet se je mogel vršiti samo do Brežic, od Brežic dalje vlaki sploh niso vozili, ker je bila proga pri Zaprešičih 140 metrov dolgo razrušena. Za popravilo proge bo treba 200 vagonov gramoz in kamna in bo proga čisto popravljena v enem tednu. Leseni most med Krškem in Vidmom je poškodovan. Krška vas je pod vodo. Ljudje so rešili samo živino in golo življenje. Večinoma vsa živila so uničena.

Savinja

in njen glavni pritok Voglajna sta tako narasli, da ljudje take povodnji ne pomnijo. Del Celja in vsa okolica je pod vodo. Savinja je zlasti divjala v svojem gornjem teku, kjer je izruvala drevesa in hloče ter porušila več mostov. Poleg vojaštva delujejo z veliko vnemo tudi gasilci pri reševalnih delih.

Tudi Krka

je grozno narasla, zlasti pri Kostanjevici, ki je bila vsa pod vodo, kakor tudi novomeška okolica.

Na Hrvaškem.

Silno je divjala tudi povodenj na Hrvaškem, zlasti od Zaprešič do Zagreba. Okoli Zagreba je bilo celo jezero in hiše so bile mestoma v vodi do prvega nadstropja. Večinoma vsi poljski pridelki so uničeni in poginili je tudi dosti živine, zlasti prašičev, ker so večinoma vsi svinjaki pod vodo. Povodnji je prišla tako nenadoma, da ljudje niso mogli pravočasno rešiti živine. Škoda je velikanska in splošno pravijo ljudje, da od leta 1886 še ni bilo take povodnji.

Kaj pa vlada?

Velikanska katastrofa je zadela kmetstvo ljudstvo in jasno je, da je vlada dolžna skrbeti za težko prizadeto prebivalstvo. V skupščini je bil tudi vložen tozadeven nujni predlog, toda vlada ga je odbila.

Sramota! Vsaka nadaljnja beseda je odveč.

Velike poplave v Baranji.

Novi Sad, dne 29. novembra. Iz Baranje javljajo, da so tam celi kraji poplavljeni. V nekatere občine sploh ni mogoče priti, ker so vsa pota pod vodo.

Velike povodnji v Italiji.

Iz vse Gornje Italije prihajajo vesti o velikih povodnjah. Vse gorske reke so prestopile bregove in porušile celo vrsto mostov. Težka povodenj je zadela tudi Goriško, zlasti

Furlanijo. Soča je silno narasla in predmestja Gorice so vsa pod vodo. Veliki most čez Sočo pri Zdravščini je porušen, vsa Furlanija je pod vodo. Škoda je velikanska.

Rim, 3. decembra. — Vedno nova poročila prihajajo o katastrofalni povodnji v Italiji. Človeške žrtve so številne. V Lacco so vsi prebivalci mesta utonili. Voda je prišla naenkrat in preplavila kraj tako hitro, da je bil prebivalstvu brez onemogočen. Mesto Brescia je pod vodo. Vas Corno je popolnoma porušena. V vodi je našlo smrt nad 1000 ljudi. V gorenjem Bergamascu je voda porušila vse jeze in nasipe. Velikanske vodne mase so podrle vse obrambne naprave in ko se je voda vtila čez jezove, je odnesla jezove in mostove. Nad 600 oseb je na tem mestu utonilo. Sedanja povodenj v Italiji je ena največjih, kar jih poznajo ljudje.

V Trstu in po vsej zapadni obali Jadrana je bila te dni silovito silna plima. Morje je prestopilo breg in mahoma so bile vse ulice pod vodo. V kavarini v tržaškem magistratu je stala voda pol metra visoko.

Tudi iz Dubrovnika javljajo o silnem viharju in plimi. Vse obrežje je bilo preplavljeno in veliko število čolnov in manjših ladij razbitih.

KAJŠNE KORISTI IMA BELOKRAJINA OD LESNE INDUSTRIJE.

Naš svet je reven. Tisto malo vina, kar se pridela tod, je vse, kar daje kmetu življenje, ker drugih dohodkov ni. Graščine so imele včasih velikanske šume, ki jih bo kmalu konec. Kmetje so imeli svoj čas precejšnjo korist od teh šum, ker so dobivali potrebno kurivo, pa tudi stavbeni les proti ugodni odškodnini. Ali so plačali nekaj v denarju, ali pa so z delom odslužili.

Kako je danes? Kmet plača isto ceno kakor trgovec in ne gliha! Nihče ne pomisli na to, da je ravno kmet obdeloval zemljo in dajal življenje tudi graščakom, ki so ga opirali s trdo silo vseh gozdov. Med vojno je avstrijski erar s silo napravil železnico preko najboljšega kmetkega sveta v Veliko Bukovje, ki je do malega že vse na tleh. Delo se plačuje tako sramotno nizko, da ni mogoče domačinom zaslužiti ničesar. Zato se kliče jadno bosansko rajo na delo, ki dela za par kil moke in zasluži jedva par grošev — samo da si ohrani golo življenje.

Kako izgledajo naše ceste ve prav dobro vsakdo, ki mora voziti po njih. Cestni odbor je proti velekapitalu skoraj brez moči. Kajti če zahteva upravičeno gotove vsote od podjetij, ki skoraj izključno uporabljajo ceste, že je cel kup advokatov na mestu, da delajo prizive in pritožbe v korist tujih podjetij, a na veliko škodo našega izmozganega ljudstva. Škoda, ki jo bodo naredili ti izkoriščevalci na debelo, se bo poznala več let, a stroške za vse to bo plačeval zopet le kmet.

Če stopi kmetstvo živinčarje po pest gozdne krme, že je tu državni uradnik, ki privede vola z debelo žico za drevo, da ga najde posestnik komaj čez dva dni. No, nič zato, gospodja, ki so prišli od jugovzhoda poznajo bakšiš, ki je odpiral trdnjavska vrata v starih časih, pa ne bi kakega privravnarja malo pridobili za svoj »gečef«?

Kaj se vse godi v Vel. Bukovju ne ve nihče, razen okoliške vasi, ki trpijo in v strahu prenašajo vse. Če stopi kmetstvo dete po šopek jagod v lozo, ga nažene židovska svojat s konji in mu ukrade pri tem klobuk in čevlje. Kmeti človek hodi po kilo smodnika, ki ga rabi za krčenje kamenja na svojem nerodovitnem kraškem svetu od Poncija do Pilatusa, z judovskim dinamitom so se pa že uničili stotisoči ribje zalege v Kolpi in ni nikogar, da bi temu napravil konec.

Zalostno je pri vsem tem, da se je par domačinov popolnoma vdnjalo tem ljudem. Naj bodo potolaženi — hoste bodo posekane in potem bo konec gloriole. Koliko so vendar koristila vsa podjetja naši splošnosti? Kaj so darovali za naše uboge, kaj so storili za prospek kmetijstva ali prospek naše kulture?

Štiri dolga leta se je trdila Benedik naravnost norčevala iz ljudi in je šele sedaj popravila prelaze na svoji gozdni železnici.

Pokrajinske vesti.

(Protestni shod v Mestinju dne 2. dec.) Za Ljubljano in Mariborom je govorila tudi Mestinska dolina. Od blizu in daleč se je zgrnila množica kmetov; prišli so celo iz oddaljenih Zet in Zuma. Niso se ustrašili ne skrajno slabega vremena, ne dolge in blatne poti, da jasno in glasno protestirajo proti novim krivičnim bremenom, katere se nam nalaga po krivdi Slovenske ljudske stranke. Zborovalci so napolnili do zadnjega kotička obe sobi in vežo prostorne gostilne Smeheve. Shod je izbornovo vodil vrli tov. Nunčič iz Sladke gore. Po lepem otvoritvenem nagovoru je podal besedo tov. posl. Pucelj, kateri je podal poročilo o pogubonosnem

delu klerikalcev, temu izvoru vsega zlega za naše narodno in državno gospodarstvo od prevrata do danes. Njegov govor je bil podprt s tako neizpodbitnimi dokazi in s tako resničnostjo, da so prišli tudi najzaslepljenejši do spoznaja, kako strahovito so jih varali klerikalci. Po poldrugournem poročilu tov. Pucija, ki je bilo sprejeto s silnim odobravanjem in navdušenjem, je govoril še tov. Drotar, kateri je našel za svoja izvajanja polno razumevanje in pritrdjevanje. Nato je govoril še tov. Strašek, kateri je temperamentno obsodil lokalne sleparije in lumparije klerikalcev. Pozival je kmete, da se združijo v trdni organizaciji, ki bo kmetom v gospodarsko pomoč proti sleparjem in goljufom. Po prečitaniu resolucij, katere so bile soglasno sprejete, je tov. predsednik zaključil lepo uspehi shod s ponovnim apelom na tovariše, da se združujejo in organizirajo, ker je to edini izhod, da si zboljšamo današnje žalostno stanje in obranimo krivičnih bremen. Nato je še tov. Pucelj dal razna pojasnila in informacije na vprašanje nekaterih tovarišev ter zapustil med urnobesnimi »živjo« klici zborovalščice.

(Kaj pa Ljubljana?) Zagrebški občinski svet se je takoj sestel k seji, ko se je razvedelo o silnem divljanju povodnji in dovolil za težko prizadete prebivalce 10 milijonov kron podpore. — V Ljubljani so Barjani, ki so občani Ljubljane, ravno tako silno udarjeni. Nismo pa slišali, da bi ljubljanski občinski svet pričel s kako podporno akcijo. Pomoč treba dati hitro, kajti takšna pomoč dvakratno zaleže. Naj se zganejo ljubljanski mestni očetje!

(Puceljevi volji.) »Slov. Gospodar« je zopet začel napadati z vso silo tov. Pucija. Menda v dokaz, da napredujejo tudi na Štajerskem silno in da rušimo klerikalne vrste. Ker pa manjka »Slov. Gospodarju« snovi proti tov. Puciju, se je spomnil zopet takozvane volvske afere. Da ne bodo naši tovariši po nepotrebnem begani, povemo sledeče: O volovski aferi je pisal tudi »Slovenec«, ki je edin klerikalni list, ki nima poslanca za odgovornega urednika. Zato je tov. Pucelj »Slovenca« zaradi očitania volvske afere tožil in »Slovenec« ni niti poizkusil doprinesti dokaza resnice, temveč je bil obsojen. »Slov. Gospodarja« pa ni mogoče tožiti in to zlorablja ta klevetniški list. Pač pa se more tožiti vsakogar, ki glasno ponavlja »Gospodarjeve« laži. Zato tovariši! Če bi se kak klerikalni plačanec drznil govoriti o Puceljevih voljih, tedaj takoj točno zapišite, kaj je dejal in kdo je bil priča. Če nočejo duhovniki uplivati na »Slov. Gospodarja«, da preneha z lažmi, bomo pa mi dokazali pred sodiščem, da zadene vsakogar kazen, kdor bi javno ponavljal to, kar piše »Slov. Gospodar«.

(Ne zmoremo več davkov in bere.) V roke nam je prišla pritožba nekega kmetovalca iz Štajerske. V tej pritožbi navaja dotični kmetovalec, da mu vsled slabe letine ni mogoče plačati davek. Konec pritožbe pa se glasi: »Upam, da boste mojo prošnjo upoštevali in da ne boste pustili, da se ubogi kmeti stan izkorišča na tak način. Dasi razpolaga gospod župnik z lepim posestvom, na novo nasajenim vinogradom, z bogatim gozdom in ko ima vrhu tega še plačo in razne druge dohodke, vseeno zahteva od mene, ki moram preživljati 7 otrok in ženo tako veliko vsoto denarja. Davke sem plačal v treh letih 60 dinarjev, župniku za boro pa naj plačam 1292 dinarjev. Ali ne govore že te številke dovolj kričeče?« — K temu dopisku pač ni treba nobenega dostavka. Radovedni smo le, če oblije župnika rdečica sramu, kadar pridiguje o krščanski usmiljenosti.

(Vprašanje velikega župana v Ljubljani) še ni rešeno. Kandidatov za to mesto je toliko, da je dejal minister Vujčić: »Res nisem mislil, da je v Sloveniji toliko zmognih velikih županov.« Naj si da to izjavo »Avtonomist« v okvir.

(Božidar Sever), bivši član razmejitvene komisije v Prekmurju, ki je bil protizakonito od Madžarov dve leti zaprt, se je končno vrnil v domovino. V ječi so ravnali Madžari z njim tako slabo, da je prišel domov težko bolan.

(»Slovenec«) sprašuje, kje je bil Pucelj, ko se je sklepalo o podpori od povodnji prizadetim. Prav radi ustrežemo in povemo, da je bil tov. Pucelj tedaj med ljudstvom in rušil one kulukarje, ki so postavili samoradikalno vlado. In da je to potrebno, je dokazalo glasovanje v skupščini, ko so radikali, Nemci in Turki složno glasovali proti podporam. Če bi bil Pucelj navzoč, bi seveda vsi ti glasovali za podporo. Kdor ne veruje, naj bere »Slovenca«.

(Za napredni blok.) »Jutro« je iznašlo nov način boja za napredni blok. O naših shodih poroča ravno tako lažnjivo, kakor klerikalci. Tako piše »Jutro« o našem shodu v Mariboru, da je bilo tam 50 naših pristavev in da je doživel shod popoln neuspeh. »Jutro« smo za njegovo laž prav hvaležni, vidijo vsaj naši pristasi, da lažejo demo-

krati ravno tako ko klerikalci. — G. dr. Reismannu pa povemo, da dober politik nikdar ne pokaže zavisti!

(Kdo naj to razume!) Korošec se veže z Radičem, na Hrvaškem pa nastopajo hrvaški klerikalci za Radiča. Vsi pa so pod eno komando. Kaj pravite, ali ni imel morda tisti prav, ki je dejal, da pomeni kratica SLS, stranko ljudskih sleparjev?

(Škandal!) Vsled povodnji je železniška proga na Gorenjskem razdrta in ves blagovni promet je ustavljen. Gorenjska ima od tega naravnost velikansko škodo. Četrty dan po povodnji pa je šele prišla iz Zagreba komisija, da »pregleda« škodo. Kdaj pa bodo pričeli progo popravljati, se seveda še ne ve. Ta škandalozna nemarnost se radikalom siljano prilaga!

(Komunisti in klerikalci) so se v Ljubljani spili. Koruznega zakona v ljubljanski občini je torej konec. Škof blagoslov torej ni pomagal. S tem je izgubil župan Perič večino in bo zato odstopil. Na magistrat pride vladni komisar.

(Ponesrečene spekulacije.) »Jutrovci« so našli še drug način boja za napredni blok. Njihovi plačani agitatorji hodijo po deželi in sprašujejo naše somišljenike, če se je o tej ali drugi stvari sklepalo na občnem zboru SKS. Ker je občni zbor samo enkrat na leto, zato je jasno vse polno stvari, o katerih se na občnem zboru ni moglo sklepati. Tedaj pa reče zmagonosno Jutrovski agitator: »Ali vidite kako vas v Ljubljani gospoda komandira!« — V istem smislu piše »Jutro« in zato je našlo krljatico o zelenih frakirjih, da komandirajo v naši stranki. Nas nikdar ne boli, če opazamo jezo pri nasprotiku in zato smo se na gnij doviti »Jutra« le pomilovalno nasmejalni. Kar se pa tiče spekulacije demokratov na naše pristase, rečemo, da je taka spekulacija umestna za klerikalne backe, ne pa za pristase kmetске misli.

(Šmartno p. Šmartno gor.) Knjižnica pevskega društva »Zarja« je začela redno poslovanje. Vsako nedeljo od 11. do 12. ure se izposojujejo knjige v šoli. Komur je do samozlobazbe, se bo gotovo posluževal te ugodnosti in s tem pokazal, da hoče korakati z duhom časa in misliti s svojimi lastnimi možgani. Ravno v naši občini je neobhodno potrebna knjižnica, ker se hočejo ljudje posebne vrste uveljavljati kot voditelji nenaobrazne mase in jo voditi tako, da zadošče svojim osebnim dobičkanosnim pohlepom in ambicijam. Da se odvrne to maso, posebno pa zapeljano mladino od teh krivih in škodljivih voditeljev, si je nadejalo pevsko društvo »Zarja« eno najbolj plemenitih nalog ter ustanovilo knjižnico, ki naj nudi v socialnem, gospodarskem in nacionalnem oziru vse one zmožnosti, katere zahteva današnja človeška družba od posameznika. Nočemo vzgajati strankarje, temveč poštene in značajne Jugoslovence, da bodo znali sami razsojati s svojo lastno glavo, slabo od dobrega. Po tej poti hočemo korakati naprej v svesti si, da bomo s tem napravili le dobro delo v dobrobit našega ljudstva.

(S kozjanskega okraja.) Nek patentiran klerikalni lažnivec piše v »Slov. Gospodarju« pod naslovom med našim in samostojnim shodom, nesramne laži, ki naj bi izbrisale utis njihove polomije z dne 30. septembra. Tako hoče vsiliti ljudem laž, da je bilo na njihovem shodu petkrat toliko ljudi, ko na našem z dne 21. oktobra, kjer da je bilo samo 30 poslušalcev. Na te laži odgovarjamo sledeče: Prvič se ni vršil noben shod, temveč le občni zbor okrajne organizacije, kamor se seveda ne pusti nasprotnikov. To bi moral ta patentiran lažnivec že vedeti, vsaj ne puste pri kulukarjih nasprotnikov niti ne na shode. Drugič pa je žalostno, da naši klerikalci ne znajo dalje šteti ko do 30 in da računajo tako, ko da je 5×30 samo 15, ker pravijo, da je bilo našim shodu samo 30 ljudi, na njihovem pa petkrat toliko in vendar jih je bilo samo 15. Pa še teh 15 poslušalcev ni bilo klerikalcem po volji, kajti nastopili so kot moške in krepko vprašali klerikalnega govornika, kaj je z volilnimi obljubami. Posebno dobro je povedal stari Gašper iz Križanvrha, da jo je namestnik posl. Vrečka, tajnik SLS. Deželak kar popihal. Taka je resnica, lažnivi dopisnik!

(Šmarje pri Jelšah.) Dne 25. nov. je bil v prostorih g. Ivana Habjana občni zbor okrajne organizacije SKS, katerega se je udeležilo 45 somišljenikov. Občni zbor je otvoril predsednik tov. Mihael Drobne, poročal pa je tov. Škrah. Zbor je pokazal popolno enodušnost zborovalcev in splošno napredovanje kmetске misli. Nato je bil izvoljen sledeč odbor:

Za predsednika: Mihael Drobne, za podpredsednika: Matevž Hrup, za tajnika: Janez Taborne, za blaginjaka Franc Dolšek, za odbornike pa: Franc Strašek, Alojz Strašek, Janez Artnak, Vinko Kranjc, Franc Stiplovšek, Anton Jager. V glavni izvrševalni in v okrožni odbor: Ivan Habjan in Franc Nunčič.

(Središče ob Dravi.) Sokolsko društvo v Središču ob Dravi je priredilo v nedeljo, dne 25. nov., na svojem novem gledališkem odru svojo prvo gledališko predstavo. Igra je izpadla v vsakem oziru lepo. Vsi igralci, vse igralke so uležili vse svoje znanje in ves trud, da je bila uprizoritev lepe, toda tudi težavne igre, prvovrstna in brezhibna. Ne bomo tu naštevati poedinov, ki jim gre zasluga, vsem skupaj in vsakemu posebej treba izreči vse priznanje; in prvi vrsti pa treba javno pohvaliti brate in sestre iz Šalovec in Obreža, ki se niso ustrašili dolgega pota in slabega vremena in večer na večer prihajali k vama točno in redno. Sedaj, ko ima Središki Sokol svoj krasen oder, naj pomenja prva gledališka predstava začetek novega, poglobljenega prosvetnega dela v okvirju velike sokolske ideje. Bratje in sestre! Po začetni poti krepko naprejš!

(Zgubil se je) deček Ciril Kramar iz Zelnice star 14 let. Pred 3 meseci se je šel učiti v Ljubljano krojaške obrti od koder je izginil in se nahaja neznan. Kdor bi kaj vedel o njem, se naproša, da to sporoči proti povračilu stroškov njegovi materi: Mariji Kramar, Zelnice št. 34, pošta Ig — Studenec pri Ljubljani.

Politične vesti.

(Kralj Aleksander) je odpotoval ne-nadoma v Pariz. Njegov odhod je v zvezi z zamotanim zunanje-političnim položajem, zlasti z reškim vprašanjem ter vedno bolj grozečimi izzivami Italije. Sigurno pa se bo govorilo tudi o reparacijskem vprašanju in našem notranjem položaju.

(Skupščina.) Položaj v skupščini je skrajno napet. Opozicija hoče preprečiti sprejem rednega proračuna in iz-gleda, da bo to opoziciji uspelo. Zato pripravljajo radikali že dvanaestine. V zvezi s polomom Radića na Angleškem se opaža splošno pripravljenost strank za preorientacijo, kako da bi lažje v-livile glasove radičevcev. Na vsak način je jasno, da je sedanji režim tak gnil, da mora biti človek že kulakar, da ne nastopi proti njemu. To se je zlasti pokazalo ob priliki sklepanja o nujnem predlogu, da se od povodnji prizade-tim izplača podpora, kar je vlada pre-prečila.

(Boj jugoslovanskih škofov.) Pred kratkim je bila v svetovnih listih javljena vest, da namerava papež imeno-vati za Jugoslavijo kardinala. Med vse-mi katoliškimi škofi Jugoslavije pa zavzema na vsak način prvo mesto zagrebški nadškof, ki ima poleg tega tudi največje dohodke. Premoženje za-grebškega škofa je velikansko in za-grebški listi so pred tedni poročali, da ima zagrebški ordinarijat še iz časa pred vojno naloženih v Londonu 6 mi-lionov funtov ali skoraj 2400 milijonov dinarjev. Kakor poroča sedaj zagreb-ska »Slobodna Tribuna« se je vnel za mesto zagrebškega škofa ljut boj med jugoslovanskimi škofi. Sedanjí za-greb-ski nadškof dr. Bauer je sicer zelo do-brega zdravja, toda ker ima že 70 let, mu hočejo vsiliti koadjutorja s pravico nasledstva. Bauer sam je bil koadjutor prejšnjemu nadškofu dr. Posiloviću in zato se je moral dr. Bauer z mislijo novega koadjutorja sprijazniti. Toda zato pa zahteva Bauer za sebe pravi-co, da bo imenovan za koadjutorja du-hovnik, ki mu je osebno simpatičen, ne pa kak odkrit nasprotnik. Odločil se je zato za svojega bivšega tajnika, se-danjega zagrebškega župnika dr. Sve-tozarija Rittiga, ki je znan tudi po svo-tem izstopu proti Radiću. Proti dr. Rit-tigu pa je nastopil ljubljanski škof dr. Jeglič. Posrečilo se mu je namreč do-povedati Vatikanu, da je klerikalnega poloma pri zadnjih volitvah kriva sa-mo hrvatska duhovščina. Na Hrvatsko morajo priti slovenski duhovniki, ki bodo potem poskrbeli, da bo tudi na Hrvatskem trdno usidran rimski klerikalizem. Ko je bil v Ljubljani rimski nuncij, monsignor Peligrineti, je bil ta čisto pridoben za Jegličev nazor in zato je bil imenovan za škofa na Krku, dr. Srebrnič, pa čeprav ni v krški škofiji niti 1 odstotek Slovencev. Proti Jegličevemu načrtu pa je nastopil sa-rajevski nadškof dr. Ivan Šarić. Tudi ta je jezuitski učenec in za časa Avstri-je je pridno delal pesmi na čast Francu Josipu in Ferdinandu. Kasneje je izda-l list »Nedjelja«, v katerem je pro-pagiral versko nestrpnost. V zadnjem času pa se je zelo približal radikalom in z njihovo pomočjo upa postati za-grebški nadškof in kardinal jugoslo-vanski. Ko je nastopil dr. Šarić, je uvi-del dr. Jeglič, da ne more s svojim na-črtom popolnoma prodreti in zato je pričel kandidirati Hrvata dr. Lončari-ća, ki pa je čisto njegovih političnih nazorov. — Tako je danes vprašanje zagrebškega nadškofa še nerešeno. Ne pečali bi se s tem vprašanjem, če ne bi imelo to vprašanje tudi velikega poli-tičnega pomena. Sedanjí zagrebški nadškof dr. Bauer se za politiko dosti ne meni, dočim pa sta tako dr. Šarić

ko dr. Jeglič prava ekspanzija rim-skega klerikalizma. Z imenovanjem za-grizenega klerikalca za jugoslovanskega kardinala, bo dobil klerikalizem no-vo veljavo, pa tudi novo moč, ker so z mestom zagrebškega nadškofa zve-zani milijonski dohodki. Ni pa za narod vseeno ali bodo ti milijoni upo-rabljeni v blagor naroda, ali pa samo v klerikalne namene. Imenovanje ko-adjutorja zagrebškega nadškofa je za-to politično vprašanje in gospoda v Beo-gradu naj v tem vprašanju ne nasede.

(Volitve na Angleškem.) Parlament Velike Britanije, izvoljen pred letom dni je bil razpuščen dne 16. novembra in 6. decembra bodo že volitve, nakar se 9. januarja sestane parlament. Vo-litve so delavsko in liberalno stranko zelo presenetile in je opozicija z volit-vami nezadovoljna. V sedanjem parla-mentu so imeli konzervativci (vladna stranka) 347 poslancev, delavska 142, liberalci Asquithove (izgovori Eskivo-ve) skupine 64, nacionalni liberalci Lloyd Georgeove skupine 53, ostale skupine pa 9 poslancev. Vseh volilcev na Angleškem je okoli 20 milijonov, ker volijo tudi ženske. Volilci bodo imeli v glavnem odločiti o vprašanju zaščitne carine na industrijske izdelke. Sedanjí ministrski predsednik Bald-win je imel namreč že 25. oktobra v Plymouthu velik govor, v katerem je trdil, da je proti brezposelnosti, naj-večji težavi sedanje Angleške, uspešna samo ona politika, ki bo ustvarila za-ščitno carino na industrijske izdelke in ki bo ustvarila ožjo zvezo med Angle-ško in njenimi kolonijami, ki so pove-čini že samostojne zvezne države. Po-litika sedanje konzervativne stranke da se popolnoma krije s politiko angle-ških kolonij, in zato bo zmaga konzervativne stranke tudi omogočila boljšo zvezo med Anglijo in kolonijami. Proti tem mislim konzervativnega volilnega proglaša je nastopila delavska stranka, ki pravi, da je vsaka zaščitna carina samo ovira za medsebojno občevanje med civiliziranimi narodi in da ne bo odpravila brezposelnosti. Delavska stranka vidi rešitev le v zblizanju vseh narodov in je zato za razširjenje pravice in moči Lige narodov ter proti za-ščitni carini. — Liberalna stranka se je za volitve zopet združila in njen vo-lilni proglas sta skupno podpisala Asquith in Lloyd George. V tem pro-glasu se pravi, da je svobodna trgo-vina ustvarila veličino Anglije in da se ne da odpraviti brezposelnosti niti s konzervativno, niti s socialistično politiko. (Naši demokrati, ki so za za-ščitno carino, so torej popolnoma v nasprotju z njihovimi idejnimi očeti in so nasprotno mnenja angleških konzervativcev.) Angleška liberalna stranka je dalje za Ligo narodov, za obnovo odnošajev z Rusijo in proti sedanji zu-nanji politiki konservativcev. Pri vo-litvah nastopi skupno 1400 kandidatov in sicer 531 konservativnih, ali kakor se oficijelno imenujejo unionističnih, 450 liberalnih, 422 delavskih in 10 dru-gih. Kjer je bila vložena samo ena kan-didatna lista, takih okrajev je bilo ne-kaj nad 50, je bil dotični kandidat takoj proglašen za izvoljenega. Na ta način so dobili konservativci 37 mandatov, liberalci 10 in delavci 7. — Angleške volitve so za vso Evropo največjega pomena, ker bodo odločile tudi o bo-dočih odnošajih med Anglijo in Fran-cijo in s tem tudi bistveno vplivale na rešitev nemškega vprašanja.

(Vprašanje nemške vojne odškod-nine.) V zadnjem času je Nemčija usta-vila izplačevanje vojne odškodnine tu-di v blagu. Šla je celo tako daleč, da je zaplenila dobave, ki so bile izvršene že na podlagi dogovora med srbski-mi oškodovanci in nemškimi dobavitelji. Ker je to blago zasebna lastnina do-tičnih Srbov, zato je korak nemške vlade napreden in v beograjskih krogih se je vsled tega predlagalo, da naj za-pleni naša vlada vso privatno lastnino nemških podanikov. Od tega pa ni prišlo, ker bo, kakor vse kaže, Nemčija v tem vprašanju odnehala.

Drobne vesti.

Krški škof dr. Srebrnič bo posvečen dne 8. decembra v ljubljanski stolnici. Železniško ravnanje v Ljubljani misli ustanoviti železniški minister Janko-vič. Ravnanje bo obsegalo vse državne železnice in južno do Zagreba. Vlada je izdala naredbo, po kateri se smejo v kinematografskih filmih upo-rabljati samo slovenski, hrvatski in srbski napisi. Proti Radiću je nastopil »Obzorje«, največji hrvatski dnevnik. Razsulo Radičeve stranke se polagoma pričenja. Naša politika. Na nekem banketu na Poljskem je dejal dr. Spaho, da je v bosan-skih mohamedancih slovenska kri in da bo do zato bosanski mohamedanci vedno za vseslovansko idejo. Lepo to! Ali kako bo do izvedli vseslovansko idejo Spahovec, ki je jugoslovanske ne morejo pojmovati! Žetev tobaka bo letos jako dobra, da bomo mogli kriliti ves domač konzum in izvoziti še 6 milijonov kg tobaka, ki pred-stavlja vrednost pol milijarde dinarjev. Uvoz moke v našo državo bo prepo-vedan. Tozadeven predlog je že predložen ministrskemu svetu. Reka je dosedaj veljala Italijane po njihovih računih 600 milijonov lir ali sko-

raj 10.000.000.000 naših kron. In pri vsem tem je reško ljudstvo gladno že leta. Fašisti se torej na korita dobro razumejo.

Italija bo priznala Rusijo. Časopis po-ročajo, da bo v kratkem sklenjena med Ita-lijo in Rusijo trgovinska pogodba. S tem bo Italija priznala sovjetsko Rusijo. Fašisti, najbolj zagrizeni nasprotniki komunistov bodo priznali Rusijo, naša vlada pa še ved-no čina. Vsek dostavek k temu je odveč.

Alpe Pila XI. Sedanjí papež je bil svoje dni velik prijatelj turistike in je tudi spisal celo vrsto razprav o planinstvu. Italijanski turistovski klub bo zato imenoval nek del Italijanskih Alp kot Alpe Pila XI.

Ker je povedal bivši italijanski mini-strski predsednik Nitti resnico o Italiji, so vdrl v njegovo stanovanje fašisti ter mu razbili vse pohištvo. Nova nemška vlada je končno vendar-le sestavljena. Sestavljen jo je dr. Marx, pri-staša centroma. Dr. Marx je star politik in znan kot levčar. Uživa splošno priljublje-nost pri vseh strankah. Kljub temu pa ni dosti upanja, da bi se njegova vlada ob-držala, ker rastoči razkor med meščanki-mi in delavskimi strankami vodi Nemčijo v državljansko vojno.

Razmere v Nemčiji. Bavarska je ok-rrito monarhistična. Saška pa komunistična. Tako je neka skupina v saškem državnem zboru zahtevala, da sklene Saška poseben dogovor z Rusijo.

Lep ministrski predsednik. Bivšemu sa-skemu ministrskemu predsedniku Zeigneru in njegovim tovarišem je bilo dokazano, da so se dali opetovano podkupiti.

Hitler, vodja nemških narodnih socia-listov, ki je izvršil pred kratkim v Mün-chenu državni udar, je pričel v zaporu gla-doven štrajk, s katerim ne misli prestat, dokler ga ne izpuste.

Med voditelji raskih separatistov Matheson in Dorton je prišlo do težkih nasprotij. Vzrok: boj za korito.

Francija more povrniti dolg Ameriki. Tako je izjavila posebna ameriška komisija finančnih strokovnjakov. Franciji pa dolga vseeno ne bo treba še plačati, ker je Ame-rika izjavila, da ne bo silila zavezništva, da povrne svoj dolg.

Rumunska dobi od Francoske 1 mil-jardo frankov posojila. Rumunska bo zato zastavila Francoski svoje petrolejske vrelce.

Madžarska bo dobila, kakor vse kaže, končno le mednarodno posojilo v znesku 250 milijonov zlatih kron. Toda zato bo prišla kakor Avstrija pod mednarodno fi-nančno kontrolo in njeno rožljanje s sabljo se bo moralo nehati.

Mednarodna izseljeniška konferenca bo na predlog Italije marca meseca prihodnje-ga leta v Rimu. Konference se udeležijo vse večje ameriške države.

Vse zveze s Švicco namerava pre-trgati Rusija, ker je bil oproščan moričev Vorovskega. Gotovo je, da bo ta odredba le začasna.

Pri Zlitomiru v južnopozadnji Rusiji je zletela v zrak smodnišnica, pri čemer je bilo ubitih 30 vojakov. Na španski konzulat v Filadelfiji je bil izvršen bombni atentat. Vsed eksplozije bombe je bila porušena vsa fasada konzulata. Človeških žrtev pa ni bilo. Smatrago, da je izvršen atentat od socialistov v pro-test na španskem vladajoče diktature.

Zadruge in davki.

Davka na poslovni promet po mnenju delegacije ministrstva financ zadruge ni-so proste zato, ker to v dotičnem za-konu ni izrecno navedeno. Vendar, ker določa člen 95. srbskega zadrugnega za-kona, da so proste zadruge vseh dav-kov in doklad, zato davčne oblasti v Sr-biji zadrugam tega davka ne odmerjajo. Tako so v eni in isti državi enačnista podjetja v okrožju prve oblasti II. in-stance davka na poslovni promet pro-sta, v okrožju druge oblasti pa ga niso proste. Prav tako naša finančna dele-gacija tudi ne prizna oprostitve od tega davka uradniškim nabavnim zadrugam, ki so osnovane na podlagi posebne uredbe iz leta 1921, v kateri uredbi je izrecno določeno, da so proste te zadr-uge tudi davkov na poslovni promet.

Proti tem so se te uradniške zadruge pritožile na upravno sodišče v Celju, ki je razsodilo, da finančna delegacija ni-na prav in da so te zadruge poslovnega davka proste.

Ta razsodba je važna tudi za ostale gospodarske zadruge, čeprav velja za-tenje drugi zakoni. Tudi te se pritožuj-o, doslej na razne državne oblasti, ki pa dajo ali negativen (delegacije) ali pa sploh nikakega odgovora (ministrstvo). Ko bo zavzelo k stvari svoje stališče ministrstvo in če ne bo priznalo oprosti-tve, se bodo morale tudi te pritožiti na upravno sodišče, ozir. na državni svet.

Ako se zadrug ne bo oprostilo davka na poslovni promet, bodo morale po ma-lem likvidirati, kajti njim se odmerjajo mnogo večji davki kakor pa privatnim trgovcem in se tako ubija njih konku-renčna sposobnost. Višje davke morajo plačevati zadruge zato, ker se jih tam odmerja na podlagi računskih zaključ-kov, ki jih morajo predlagati davkari-jam, dočim trgovcem ni treba javno po-lagati računov, kar mnogo pove.

Pridobitniške davka so po odluku tukajšnje delegacije proste zadruge še-le od dneva, ko so spremenile svoja pravi-la in jih spravile v sklad z zadevnimi predpisi. To pa vzlic temu, da je v teh predpisih določeno, da ni treba tako oproščenim zadrugam plačati za nazaj še ne plačanih davkov. Dotična določba, da za nazaj ni treba plačati davkov, velja po mnenju delegacije samo za one zadruge, ki so po svojih pravilih že pre-je ustrezale zadevnim predpisom. Kako naj zadruge pravila prikože nekim predpisom, ki sploh še ne obstoja, tega pa gospodje ne povejo.

Tako skrbje naše oblasti za zadrug-ništvo in za državljane in pri tem še za-htevalo, da so vsi zadovoljni!

KMETIJSKI POUK PO DEŽELI.

Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca decembra sledeča prava-danja:

V soboto, dne 8. decembra 1923:

1. Trebnje, o kletarstvu, Kafol.
2. Lesce, o kmetijstvu, Sustič.
3. Primsko, o živinoreji, Hladnik.
4. Krka, o kmetijstvu, Pevc.
5. Črna pri Prevaljah, dopoldne, o če-belarstvu, Okorn.
6. Podpeca, popoldne, o čebelarstvu, Okorn.

V nedeljo, dne 9. decembra 1923:

1. Na Šoli pri Zalinu, o sadjarstvu in poljedelstvu, Jereb.
2. Trebnje, o sadjarstvu, Kafol.
3. Senčur, o kmetijstvu, Hladnik.
4. Obrežje, obč. Vel. Dolina, o vinar-stvu, Ambrož.
5. Zelina, o gnojenju, Golmajer.
6. Dragatuš, o gnojenju, Konda.
7. Krka, o živinoreji, Pevc.
8. Logatec Sp., o gnojenju, Zdošek.
9. Polana v Prekmurju, o kmetijstvu, Pavlica.

Gospodarstvo.

(Nadomestne volitve v cenilne ko-misije za pohodnino v Sloveniji in vo-stavitelj hodniške cenilne komisije za Prekmurje.) Volitve po § 189 za-kona o osebnih davkih se vrše v nede-ljo, dne 20. januarja 1924. Razpis vo-litve je že izšel v »Uradnem listu« in se bo objavil tudi po vseh občinah na krajevno običajni način. Razglas obsega vse podatke o načinu, kraju in času vo-litve. Volilni imeniki bodo pri davčnih oblastvih I. stopnje razporejeni na vpogled od dne 13. decembra do 20. decem-bra t. l., ob navadnih uradnih urah. V istem času se smejo vlagati istotam re-klamacije proti volilnim imenikom. Po poteku reklamacijskega roka bodo smeli davčni zavezanci vpogledati vo-lilne imenike še nadalje do vštete 12. januarja 1924, ako se primerno legiti-mirajo, da se jim na ta način omogoči izbrati kandidate iz kroga volilnih upra-vičencev.

(Preluknjavanje žganjarskih kotlov.) Svoječasna odredba oblasti, da je vsak posestnik žgalnega kotla dolžan istega dati na svoje stroške preluknjati, je na-pravila med prebivalstvom mnogo raz-burjenja. Finančna oblast je preluknja-vanje odredila baže v korist posestni-kov žgalnih priprav, kajti prevrtavanje naj bi se vršilo na skrajnih robovih, luknjice bi imele premer komaj 1 mi-li-metra, ter ne bi tako navrtavanje na-pravilo kotlov nerabnih, pač pa bi se s tem kotle obvarovalo večje škode, ki jim je pretila pri prej običajnem peča-tenju. Kontrolnim organom je bilo naro-čeno posestnike, ki bi se upirali tej od-redbi, takoj ograditi in ugotoviti dejanski stan. Medtem smo ugotovili, da je ljub-ljansko finančno okrajno ravnanje po nalogu, ki ga je dobilo od višje obla-sti, razposlalo vsem oddelkom finančne kontrole svojega območja 21. t. m. okrožnico št. 6978, v kateri odreja, da je takoj ustaviti nadaljnje preluknje-vanje žgalnih kotlov. Enako okrožnico je že ali pa bo izdalo tudi finančno okrajno ravnanje v Mariboru. Opo-zarjamo posestnike žgalnih kotlov, da jih ne dajo več preluknjavati, ampak naj se v primeru, da to krajevni oddelki finančne kontrole zahtevajo, rajše pu-

ste namuradi, ker, če ta krajevne obla-sti nimajo še omenjene okrožnice v ro-kah, jo bodo gotovo dobile prej, preden bi bila ovadba rešena.

(Zagrebški trg.) Velike povodnji in stalno slabo vreme, vse to je povzro-čilo, da je na trgu malo blaga in da so zato cene čvrste. V Zagrebu se seka govedina po 25—28 Din za kg mrtve teže. V mestni mesnici je meso po 20 Din, večinoma se seka tu bosanska ži-vina. Ponekod se prodaja slabše meso tudi od 23—25 Din. Konzum mesa je splošno zelo padel in večina mesarjev proda na teden samo 300 kg mesa. Tudi to vpliva na cene. Kakor povsod, tako se kaže tudi tu, da je usoda mest popolnoma odvisna od dežele. Če gre dežel dobro, če je na deželi vsega v izobilju, potem so tudi cene pridelkov nizke. Drugače pa cene seveda rastejo.

(Trg za jajci.) Minoli teden je bilo v Zagrebu na trgu zelo mnogo svežih jajc. Prodajale so se po 9 kron kos, do-čim so bile v Ljubljani po 10 kron.

(Žitni trg.) Na novosadski produkti borzi so bile sledeče cene (za 100 kg): pšenica po 320—325 Din, koruza po 200 do 250, fižol po 350, pšenična moka št. 0 od 515—525, št. 2 po 460, št. 6 po 320 in otrobi od 130 do 145 dinarjev.

(Dunajski trg.) (Cene v tisočih av-strijskih kronah): Voli od 9.2 do 15.5, krave od 9.20—13.5, teleta od 21—26, svinje (mesne) od 25—32, pitane od 23—32, ovce od 11—12 za kg žive te-že. Meso, goveje od 12—28, telečje od 24—38, svinjsko od 28—50, preka-jeno od 30—48, konjsko od 11—22; sla-nina od 30—34, domače maslo od 36 do 38 za kg. Sadje: jabolka od 3 do 12, tirolska od 10—30, hruške od 3.4—7, orehi od 8—12. — Zelenja-va: krompir 1—1.4, zelje od 0.6—1.20, repa od 2—2.5 za kg. — Žito: Pše-nica 31.50—32, rž od 25.5—26, koruza 25.5—26.5, oves 2—2.1, ajda 25—26 in leča od 47—49. — Seno (sladko) od 140—180, kisljo od 100—190, detelja od 170—220 in slama od 90—120 tisočev kron za 100 kg.

(Krava — očesni operater.) Pred dne-vi smo brali slavo nekemu Angleškemu zdravniku, ker je 5 letnemu slepecu z operacijo vrnil pogled. Pri nas pa se je zgodilo, da je prava štirinogata krava naredila še večjo operacijo in ozdravi-la 10 letno slepoto. Posestnik Andrej Solitar na Bojem pri Brežicah je bil že deset let popolnoma slep na obe oče-si. Po navadi je opravljal lažje domače delo. Tako je v pretečenem poletju po-pravil v hlevu klajo pri kravah. Pri tem pa ga je sunila ena z rogom v oko, kar je povzročilo precejšnje bolečine. Še isti dan pa se mu je začelo svitati pred očesom in naslednje dni je ginila bole-čina in se jačal tudi vid tako, da zamore sedaj z velikim veseljem opravljati vsako delo, ker popolnoma dobro vidi na to oko.

Kar Vi potrebujete, to je Elza-fluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka Din 27.—. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elza-trg št. 344, Hrvatska.

Kar je dobro, ne more biti najcenejše!

Zlatorog-milo se izdeluje iz iz naj-boljših sirovin, je torej za vsako porabo največje koristi. Brez truda naredi perilo snežnobelo, kljub neznatni vpo-rabi. V vsaki trgovini lahko dobite Zlatorog-milo!

Zahtevalo od Vašega postolara stručniško privržene i Vi ne čete slednje cipele nositi ker BERTSON-gummi polnila! Pristajati če-te skupe povpreke. Vaša četa obide biti trajno elegantna, občutiti čete noge od mokrine i se čete se umiriti v hodanju.

Gospodinstvo.

Prašne kopeli za kokoši. — Ne samo razne druge ptičje vrste, temveč tudi kokoši se rade večkrat naravnost z užitek okopljejo v prahu. Zdi se, da se hočejo na ta način iznebiti razne golazni, ki jih rada nadleguje, kakor uši, bolh in drugih. Kdor želi svojim kokošim napraviti dobroto, naj položi na suh prostor mešanico peska, cestnega prahu in pepela, in videl bo, s kakšno slastjo se bodo njegove putke v tej mešanici kopale. Razentega naj se kurnik večkrat pobeli, tla pa potrosijo s peskom ali pepelom. Kokoši, ki so trpinčene posebno po noči od uši, ne vspejajo dobro. So tudi slabe jajčarice. Kdor razpolaga s finim, žveplenim prahom, naj tudi tega pomeša v prašno kopel.

Hraste na kurjih nogah. — To bolezen povzroča neka zelo majhna živalica ali pršica. Bolezen je nalezljiva in se prav lahko prenaša od kokoši na kokoš. Ako se je ta bolezen opazila pri ku-

rah, je treba kot prvo protisredstvo ločiti zdrave kokoši od okuženih. Potem pa naj se takoj skušajo pomoriti vse pršice. Najlažje se doseže to, ako namažemo bolne kurje noge večkrat z mazovim milom, da se skorja omehlja, nakar naj se noge omijejo z vodo. Končno pa naj se noge namažejo prav dobro s katranovim spiritom. (Da se ta dobi, je treba raztopiti 2 dela katrana v 1 delu spirita.) Čez vse dni naj se ta maza ponovi. Drogi, na katerih čepa kokoši, naj se dobro ostržejo in omijejo z vrelim lugom ali z vrelo vodo, v kateri se je raztopila primerna množina sode. Končno naj se drogi pobelijo z apnenim beležem. Razume se, da naj se vsi odpadki, ki nastanejo pri čiščenju drogov, spravijo na kup in sežgejo.

Za kratek čas.

Buadam je kupil nekega dne šest funtov mesa in ga nese domov. Njegova žena vzame meso in ga pošlje nekemu drugemu.

Ko pride Buadam zvečer domov, vpraša po mesu. Žena mu reče:

»Odpusti, gospodar! Nisem pazila in mačka je pojedla meso.«

Buadam gre in stehla mačko. Ker pa je tehtala mačka natančno šest funtov, reče ženi:

»Ej, babura! Mačka tehta šest funtov. Če je to tisto meso, kje pa je mačka? A čeje to mačka, kje je meso?«

Buadamov oče je dal svoji ženi tri tolarje in jo pošlje na trg, naj kupi meso. Žena se odpravi na trg, a spotoma sreča slučajno svojega ljubimca in ko se sredi ulice razgovarjata in šalita, jih zagrabijo in peljejo pred sodnika. Sodnik zapove, naj posadijo ženo ritensko na osla in naj jo peljejo po mestu. To se tudi takoj zgodi in jo odpeljejo.

A pustimo ženo, Bog ž njo! Ker ni bilo žene dolgo domov, se Buadamov oče vznemiri in pošlje snu, naj poišče mater. Buadam hiti po mestu in ko

izve, kaj se je zgodilo, se vrne domov. Doma pripoveduje očetu na dolgo in široko, kaj se je zgodilo in reče:

»Nikar se ne vznemirjaj radi tega, zdaj mora samo še čez trg mimo tkalcev in špeceristov, potem bo kupila meso in pride takoj domov.«

Buadam je prodajal nekoč olivno olje. Pride neki prijatelj in hoče kupiti nekoliko olja. Buadam mu reče:

»Olje je zelo dobro, poskusi ga in kupi ga kaj več!«

Kupec mu odvrne:

»Danes sem še tešč, zaobljubil sem se, da se bom ves dan postil.«

Nato mu reče Buadam:

»Če je tako, ti olja sploh ne bom prodal. Ako si Bogu toliko dolžan, da se moraš ves dan postiti, kdo ve, kdaj boš meni plačal olje.«

Buadamu je bilo komaj pet ali šest let, ko je nekega jutra povedal svojemu očetu sledeči sen:

»Očka, nocoj sem videl v sanjah koliače.«

»Ej, sinko moj, to je dobro znamenje,« mu odvrne oče in v šali doda: »Daj mi groš pa ti bom sanje razložil.«

»Če bi imel groš, ne bi sanjal o kolačih,« odvrne Buadam.

Buadam še ni bil v onih letih, da bi se morale ženske pred njim skrivati, kakor je to pri Turki običaj. Žene iz sosedsstva so prihajale k njegovi materi in so se zabavale, smejele in si pripovedovale novice. Pogostoma so vprašale to ali ono, koliko ji je let. Kadarkoli pa so vprašali Buadamovo mater, vselej jim je odvrnila, da ima šest ali sedem let. Akoravno je bilo njenemu sinu najprej sedem, potem osem, deset in tudi že dvanajst let, ni prišla mati njegova iz sedmega leta. Buadam se je tega že naveličal in reče:

»Zlata moja mamica, ostani še neka časa v teh letih, pa te bom dohitel in bova vrstnika.«

Šivalne stroje EXCELLA

naifinejši
izdelek
kupite
najceneje
pri tvrdki

Za Božič in
novo leto
10%
popusta

J. GOREC

Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke

**„DANICA“
MAJZELJ & RAJŠELJ**

LJUBLJANA, Turjaški trg šte. 1

trgovina z manufakturo, galanterijo in usnjem vseh vrst.

Na debelo.

Prvovrstno blago. — Najnižje cene.

Na drobno.

1 meter domačega platna

da tovarna SINKOVEC, Grosuplje za 2 kg prediva ali 14 kg godenega ozir. 20 kg surovega lanišča.

Najugodnejšo ceno in ugodne takojšnje plačilne pogoje za

kostanjev les

nudi lesna tvrdka

ERNEST MARINC, Celje

Zrinjsko Frankopanska 4.

Sprejme se tudi več nakupovalcev v raznih krajih.

Nudim po najnižjih cenah, prvovrstno blago, kakor:
pšenico, otrobe, drobne in debele, moko za krmo št. 8, novo korúzo, najboljši „Trboveljski cement“ za izdelovanje opeke
Ljudevit Sirc, Kranj.

KOSTANJEV LES

kateri Vam kot mrtev kapital leži po kotanjah, ponudite takoj tvrdki
PATERNOST & REMIC
LJUBLJANA, Slomškova ul. 11
katera Vam ga plača po najvišji dnevni ceni.

Kupujem vsakovrstne surove kože po najvišjih dnevnih cenah.

Prodajam usnje od najfinejših do najnavadnejših vrst.

Sprejemam v obdelavo vsakovrstne surove kože po zmernih cenah.

Andrej Omersa
trgovina z usnjem in surovimi kožami
Lukovica pri Kamniku.

**Najboljši dalmatinski
portland cement**

iz splitske tovarne oddaja

EKONOM

osrednja gospodarska zadruga

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica št. 7

Ram naj dam laneno prejo v tkanje?

Samo v tkalnico domačega platna

„Krosna“
v Ljubljani

Zrinjskega cesta št. 6 nasproti cerkve sv. Jožefa
kjer tudi lahko zamenjati laneno predivo za močno in lepo domače platno.

SINGER šivalni stroji

Na celim svetu znani kot najboljši.

Podružnice in zastopstvo v vseh mestih.

Centrala za državo SHS Zagreb, Marulićeva ulica br. 5 II. kat. Filiala LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 13, MARIBOR in NOVOMESTO.

Naznanjamo

da smo otvorili trgovino z usnjem iz prvovrstnih tovarov in nakup vseh vrst surovih kož

MASCHKE & KOMP.

Cesta na južno železnico nasproti spediteru Ranzingerju, Ljubljana.

Ustanovljeno leta

1910

KAMENIT
TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTARNIA
ORUŽJA
Z.O.Z.

LAŠKO Slovenija

Dolgoletna

garancija

za dobro

kakovost!

Cenejša kakor ilovna opeka!

Kamenit sestoji iz azbesta (kamen) in portland-cementa, vsled tega je taká streha vedno močnejša in ne zahteva nobenega popravila. Dolžnost vsakega posestnika strehe je, da si naroči večno trpežno in ognja varno streho iz

Kamenita.**Zahtevajte brezplačno ponudbe in obiske!****Izšla je Blasnikova
Velika Pratika**

za prestopno leto

1924,

ki ima 366 dni.

„Velika Pratika“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov. — Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini zato pride prav vsaki slovenski rodbini. — Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane Din 5. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov
tiskarna in litogr. zavod, Ljubljana, Breg št. 12.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA**PODRUZNICE:**

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Šelenburgova ulica šte. 1

KAPITAL in REZERVE DIN 17.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtoč-
neje in najkulantneje.

Brzjaviti: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPozITURE:

Konjica
Meža-Dravograd
Ljubljana (me-
njalnica v kolo-
dvorski ulici)